

ที่ นร ๐๕๐๖/๑๑๒๐๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การบริหารจัดการลุ่มน้ำยม : กรณีโครงการเขื่อนแก่งเสือเต้น

เรียน เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ สศ ๐๐๐๑/๒๐๔๕
ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๐๓๐๘/๔๒๔๑
ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๒

ตามที่ได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การบริหารจัดการลุ่มน้ำยม : กรณีโครงการเขื่อนแก่งเสือเต้น ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอผลการพิจารณาและผลการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ ว่า

๑. รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. รับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงยุติธรรม สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี กรมอุตุนิยมวิทยา กรมพัฒนาพลังงานทดแทน สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบด้วยแล้ว และได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพร้อมความเห็นและผลการพิจารณาของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

/ทางเว็บไซต์ ...

ทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบ และขอขอบคุณ
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในเรื่องดังกล่าว
ต่อคณะรัฐมนตรี

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรัชย์ ภูประเสริฐ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- 2 ก.ค. 2552

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๘ - ๓๒๙

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

www.cabinet.thaigov.go.th L7-04-52/เจตสุภา

ร.ลคร. 2 ก.ค. 2552
ผอ. สวค. 2 ก.ค. 2552
ผอ. กลม. 2 ก.ค. 2552
จวค. 2 ก.ค. 2552
ผู้พิมพ์ 2 ก.ค. 2552

เรื่อง รายงานผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี
กรณีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/
ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี

เรื่อง การบริหารจัดการลุ่มน้ำยม : กรณีโครงการเขื่อนแก่งเสือเต้น

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/
ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เรื่อง การบริหารจัดการลุ่มน้ำยม : กรณีโครงการเขื่อนแก่งเสือเต้น
ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) ได้ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวง
ยุติธรรม (ยธ.) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สปน.) สำนักงานประมาณ (สงป.)
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักงาน
คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)
กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
กรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมโยธาธิการและ
ผังเมือง กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี กรมอุตุนิยมวิทยา กรมพัฒนาพลังงานทดแทน
สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมการปกครอง
ส่วนท้องถิ่น และได้เสนอความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการต่อความเห็นและ
ข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑. การบริหารจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำยมทั้งระบบ การแก้ไขปัญหาภัยแล้งและภัยน้ำท่วมในลุ่มน้ำยม ไม่สามารถดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงด้วยการแก้ไข ที่จุดใดจุดหนึ่งได้ รัฐจึงควรแก้ไขปัญหาโดยการจัดทำ แผนการบริหารจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำยมแบบบูรณาการ ทั้งระบบ ดังนี้ ๑.๑ การแก้ไขปัญหาภัยแล้ง (๑) ให้มีการพัฒนาระบบประปาหมู่บ้าน ในลุ่มน้ำยม ให้มีน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค อย่างเพียงพอและทั่วถึง	– ส่วนราชการได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยมีแผนการ บริหารจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำตามกรอบแนวทาง การจัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้งที่คณะกรรมการ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้เสนอให้คณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นชอบ – ให้มีน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภค บริโภคอย่างเพียงพอ และทั่วถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการ อยู่แล้ว โดยกรมทรัพยากรน้ำให้การสนับสนุนด้านการ ออกแบบ ฝึกอบรม การก่อสร้างและบำรุงรักษาระบบ ประปาหมู่บ้าน อย่างไรก็ตาม เมื่อถึงฤดูแล้งพบว่าระบบ ประปาหมู่บ้านที่ดำเนินการไว้แล้วนั้น ไม่สามารถ ใช้ประโยชน์หรือแก้ไขปัญหาได้ เนื่องจากไม่มีน้ำต้นทุน เพียงพอสำหรับผลิตน้ำประปา รวมทั้งมีข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม ดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
(๒) ให้มีการพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนและระบบชลประทานเพิ่มเติม โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการใช้น้ำในพื้นที่ตอนล่าง การเปลี่ยนพื้นที่เกษตรน้ำฝนเป็นพื้นที่ชลประทานต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และการจัดสรรน้ำต้นทุนที่มีอยู่ในแหล่งน้ำนั้นให้เพียงพอสำหรับกิจกรรมอื่นๆ ด้วย เช่น เพื่อการอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว รวมทั้งพื้นที่ชลประทานเดิมและระบบนิเวศน์	๑) ให้มีการพัฒนาแหล่งน้ำประเภทต่าง ๆ (ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และ ขนาดเล็ก) รวมทั้งการปรับปรุงหนองน้ำธรรมชาติ แก้มลิง ฯลฯ เพื่อใช้เป็นแหล่งน้ำต้นทุนให้กระจายอย่างทั่วถึงสามารถใช้ประโยชน์ได้ยั่งยืน ๒) ควรมีการจัดระบบการใช้พื้นที่ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีแผนผังการกำหนดเขตแหล่งที่ตั้งถิ่นฐาน แหล่งประกอบกิจการและแหล่งน้ำดิบสำรองประปาให้เหมาะสม เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำโครงการเชื่อมโยงแหล่งน้ำต้นทุนของกรมชลประทานกับแหล่งน้ำดิบสำรองเพื่อการประปาของชุมชน รวมทั้งเป็นหลักประกันในการจัดสรรน้ำต้นทุนให้ครอบคลุมชุมชนและเพียงพอต่อการอุปโภค - บริโภค อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวในอนาคต - หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติอยู่แล้วในขั้นตอนการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ ซึ่งจะมีการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ทั้งด้านการเกษตร การใช้ที่ดิน ความต้องการใช้ปริมาณน้ำในภาคต่างๆ ในอนาคตเพื่อรองรับการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมครอบคลุมทุกด้านไว้แล้วตามศักยภาพของพื้นที่ลุ่มน้ำนั้น ๆ รวมทั้งได้ศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ สังคม วิศวกรรม และสิ่งแวดล้อมร่วมกับภาคประชาชนผู้มีส่วนได้เสียและส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มั่นใจว่าจะมีปริมาณน้ำต้นทุนไว้ขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจ สังคม และรักษาระบบนิเวศน์อย่างเพียงพอและอีกประการหนึ่งพื้นที่การเกษตรในลุ่มน้ำยมส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดสุโขทัย พิจิตร และนครสวรรค์ ดังนั้นหากมีการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำขนาดต่าง ๆ ให้กระจายตามศักยภาพของพื้นที่ลุ่มน้ำยม โดยมีการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ไว้ตอนบนพร้อมกับก่อสร้างระบบส่งน้ำให้ครอบคลุมพื้นที่เพาะปลูกอย่างทั่วถึงแล้วก็จะทำให้การบริหารและจัดสรรน้ำเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ในลุ่มน้ำนี้ได้เพียงพอโดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการใช้น้ำในพื้นที่ตอนล่างแต่อย่างใด ในทางกลับกันการพัฒนาให้มีแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่จะช่วยรักษาสมดุลของระบบนิเวศน์ทางน้ำและคุณภาพน้ำของลำน้ำยมให้มีน้ำไหลได้ตลอดปี

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
(๓) ให้ส่งเสริมและสนับสนุนคณะกรรมการลุ่มน้ำยม คณะกรรมการลุ่มน้ำย่อยและประชาชนในลุ่มน้ำให้ใช้องค์ความรู้ท้องถิ่นและองค์ความรู้ใหม่ในการจัดการน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงการใช้น้ำอย่างประหยัดมีประสิทธิภาพ (๔) ให้ทบทวนโครงการผันน้ำจากลุ่มน้ำยมไปสู่ลุ่มน้ำน่านที่จะเกิดขึ้นใหม่ โดยให้มีการศึกษาผลกระทบต่อการขาดแคลนน้ำในลุ่มน้ำยมตอนล่าง และต่อระบบนิเวศในพื้นที่ชุ่มน้ำในลุ่มน้ำยม โดยละเอียดก่อนที่จะดำเนินโครงการ (๕) ให้พิจารณาการใช้น้ำในระบบชลประทานให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำที่มีอยู่จริงและส่งเสริมให้ปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยในฤดูแล้ง ส่งเสริมการใช้น้ำทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อไม่ก่อให้เกิดปัญหาความต้องการน้ำเกินความเป็นจริงที่จะจัดหาให้ได้	สำหรับในส่วนของกรมชลประทานได้มีการศึกษาวางแผนงานพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนประเภทต่าง ๆ ตามที่กล่าวไว้ข้างต้น ดังนี้ ๑) แผนพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ (โครงการเขื่อนแก่งเสือเต้น) ๒) แผนพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง จำนวน 32 แห่ง ๓) แผนพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก/ชุมชน สถานีสูบน้ำและการป้องกันภัยจากน้ำ กระจายทั่วพื้นที่ต่างๆ ในลุ่มน้ำยม ตามที่ราษฎรร้องขอประมาณ ๒๗๔ แห่ง (จำนวน ๒๗๔ แห่งนี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพปัญหาและความต้องการของราษฎร) - เห็นด้วย แต่มีความเห็นเพิ่มเติมว่า การดำเนินการดังกล่าวควรดำเนินการในพื้นที่ที่ไม่มีผลกระทบกับพื้นที่ข้างเคียง และ/หรือ พื้นที่ตอนล่าง ดังนั้น การดำเนินการลักษณะนี้ จึงสามารถกระทำได้เฉพาะในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาย่อยที่มีขนาดเล็กซึ่งมีคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อยดูแลและจัดการ - เห็นด้วยให้มีการทบทวนตามข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาเพื่อลดผลกระทบและทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำน้ำมาใช้ในฤดูแล้ง ซึ่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง (กรมชลประทานและกรมทรัพยากรน้ำ) มีแผนศึกษาพัฒนาเพื่อการปรับปรุงแหล่งน้ำ ระบบระบายน้ำ และการผันน้ำ แล้ว - สามารถดำเนินการควบคุมได้ในเขตพื้นที่โครงการชลประทาน ซึ่งกรมชลประทานจะได้ดำเนินการศึกษาวางแผนการเพาะปลูก และประสานงานกับกลุ่มเกษตรกรเรื่องการใช้น้ำอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามในพื้นที่นอกเขตโครงการชลประทานเป็นเรื่องยากที่จะดำเนินการ เนื่องจากความเคยชินของเกษตรกร และราคาผลผลิต เช่น ข้าวมีราคาสูงทำให้การส่งเสริมปลูกพืชอื่นทำได้ยาก ดังนั้นหากมีการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำต้นทุนขนาดใหญ่และขนาดกลาง พร้อมทั้งมีระบบชลประทานทั่วถึงแล้ว มีการดำเนินการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยมีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีการบูรณาการเข้าไปส่งเสริมแผนงานพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่อง และอบรมเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน สามารถดูแลบำรุงรักษา รู้จักใช้น้ำอย่างประหยัดแล้ว ก็จะทำให้การบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑.๒ การป้องกันอุทกภัย (๑) ให้ส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมโดยชุมชนในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ชุมชนได้มีบทบาทสำคัญในการป้องกันน้ำท่วมด้วยตนเอง และพัฒนาการไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนในการป้องกันภัยธรรมชาติ (๒) ให้ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำการสำรวจพื้นที่รับน้ำตามธรรมชาติหรือแก้มลิง ขุดคูคลองเชื่อมระหว่างแม่น้ำยมกับแก้มลิง และพัฒนาพื้นที่แก้มลิงให้สามารถรองรับน้ำได้อย่างเต็มที่ และบริหารจัดการพื้นที่แก้มลิงให้ช่วยป้องกันน้ำท่วมในหน้าฝนและมีน้ำใช้ในฤดูแล้ง (๓) ให้ดำเนินการปรับปรุงโดยขุดลอกลำน้ำเดิมที่ถูกพัฒนาจนเปลี่ยนสภาพไป รวมทั้งลำน้ำตามธรรมชาติที่มีอยู่เพื่อให้การไหลของน้ำในหน้าน้ำหลากเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว (๔) รัฐต้องทำการเวนคืนที่ดินที่อยู่ในเขตทางน้ำไหลผ่าน เพื่อจัดการสิ่งก่อสร้างที่อยู่อาศัยปิดกั้นไม่ให้ปิดกั้นทางน้ำไหล ทำให้น้ำไหลไม่สะดวกเกิดภาวะน้ำล้นตลิ่งและไหลท่วมบ้านเรือน	- เห็นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวทางการจัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้งของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนดไว้แล้ว โดยมีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและกรมทรัพยากรน้ำดำเนินการ อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมมีความเห็นว่าการที่ชุมชนแต่ละชุมชนจะดำเนินการป้องกันด้วยตนเองจะทำให้เกิดผลกระทบต่อน้ำที่ตอนล่างได้ (ปริมาณน้ำหลากจากที่เคยไหลบ่าท่วมพื้นที่ที่จะถูกผลักดันให้เร่งระบายลงสู่พื้นที่ตอนล่างอย่างรวดเร็ว สร้างความเสียหายให้กับพื้นที่ตอนล่างอย่างมาก) และอาจทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาวางแผนดำเนินการระหว่างชุมชนในลุ่มน้ำแบบบูรณาการ โดยให้ชุมชนแต่ละชุมชนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นร่วมกับภาครัฐและเพื่อให้การแก้ไขปัญหานี้ยั่งยืน ควรเร่งรัดพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางไว้บริเวณต้นน้ำด้วย เพื่อลดหรือชะลอปริมาณน้ำหลาก - สอดคล้องกับแผนการบรรเทาอุทกภัยที่ส่วนราชการดำเนินการอยู่แล้ว ตามแผนการฟื้นฟูแหล่งน้ำทางน้ำธรรมชาติ การพัฒนาปรับปรุงแหล่งน้ำ ระบบระบายน้ำ และการผันน้ำ - ส่วนราชการดำเนินการอยู่แล้ว - สอดคล้องกับมาตรการของแผนการบรรเทาอุทกภัยด้านการจัดการใช้ที่ดิน และการป้องกันน้ำท่วมพื้นที่เศรษฐกิจหลักที่ส่วนราชการมีแนวทางดำเนินการอยู่แล้ว โดยกรมโยธาธิการ ได้เสนอให้เร่งรัดการจัดทำแผนงานและโครงการการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดิน การประกอบกิจการและอาคารสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่เศรษฐกิจเสี่ยงภัยน้ำท่วมพื้นที่ลุ่มรับน้ำและทางระบายน้ำหลักเพื่อบรรเทาอุทกภัย รวมทั้งการวางแผนและจัดทำผังนโยบายลุ่มน้ำ

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
(๕) รัฐต้องมีมาตรการในการกำกับ การปรับเปลี่ยนสภาพพื้นที่ที่ส่งผลต่อทิศทางและระดับ การไหลเทของน้ำ เช่น กรณีการก่อสร้างตึกแม่น้ำ คลอง ลำน้ำ ลำราง สะพาน หรือที่ลาดเท ที่ขวางทางน้ำ โดยต้องเสนอแบบก่อสร้างและมีผู้เชี่ยวชาญให้ ความเห็น (๖) ให้มีระบบพยากรณ์และเตือนภัย น้ำท่วมที่มีประสิทธิภาพแม่นยำและประชาชนสามารถ ทราบเหตุการณ์ล่วงหน้าและทันเวลา	และการวางแผนชุมชนเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีเครื่องมือจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดิน การตั้ง ถิ่นฐาน การประกอบกิจการ และการก่อสร้างอาคาร ให้เหมาะสมบรรเทาภัยน้ำท่วม อย่างไรก็ตาม ในการ ดำเนินงานนี้มีข้อสังเกตที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับทรัพย์สิน/ โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม และสาธารณูปโภค เช่น ถนน รางรถไฟ ท่อลอด ระบบประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ และอื่น ๆ ที่เป็นของประชาชนและของรัฐก็ควรหา ทำให้มีปัญหา-อุปสรรคเกิดความล่าช้าในการรื้อย้าย ทรัพย์สินของทางราชการด้วยกัน เนื่องจากมีปัญหา เรื่องกฎ ระเบียบ งบประมาณ และแผนงานของแต่ละ หน่วยงานไม่สอดคล้องกัน แนวทางการแก้ไขจึงเห็นควร ให้มีรูปแบบการบริหารโครงการเชิงบูรณาการระดับ พื้นที่ เพื่อเข้ามาจัดการด้านแผนงาน และงบประมาณ ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้สัมพันธ์กัน ตามแผนการปฏิบัติงาน - ส่วนราชการได้ดำเนินการแล้วภายใต้แผนงาน การบรรเทาอุทกภัยระยะกลางและระยะยาวตามมาตรการ การจัดการด้านการใช้ที่ดินและการป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ เศรษฐกิจหลัก และการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุน แผนการบรรเทาอุทกภัย ฯลฯ สำหรับการปลูกสิ่งก่อสร้างใดๆ ที่ติด/ยื่นลงในแม่น้ำ ลำน้ำ ลำธาร สะพาน หรือที่ลาดเท ที่ขวางทางน้ำมีส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ตรวจสอบแบบก่อสร้างก่อนอนุญาตให้ดำเนินการแล้ว - หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินการอยู่แล้วภายใต้มาตรการ จัดการเพื่อสนับสนุนการบรรเทาอุทกภัย โดยมีการศึกษา วางแผน ออกแบบ ติดตั้งระบบโทรมาตร ระบบเตือนภัย และการพยากรณ์แจ้งเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพและ แม่นยำ รวมถึงมีแผนงานสนับสนุนงานวิจัยด้านการป้องกัน การพัฒนาเครื่องมือและกลไก เพื่อการบริหารจัดการ และบรรเทาอุทกภัย ในส่วนของกรมชลประทานมีแผนการดำเนินงาน ติดตั้งระบบโทรมาตร เพื่อติดตามสถานการณ์น้ำ ในลุ่มน้ำยมและเตือนภัย จำนวน ๒๙ แห่ง โดยได้เริ่ม ปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๒ และจะแล้วเสร็จ ประมาณ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๓

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑.๓ การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และคุณภาพน้ำ (๑) ให้มีมาตรการรักษาป่าธรรมชาติ เพื่อให้คงสภาพสมบูรณ์ และฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมในเขต ดินน้ำยมและลุ่มน้ำสาขาให้กลับคืนเป็นแหล่งต้นน้ำ ตามธรรมชาติดั้งเดิม (๒) ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ อย่างยั่งยืนเพื่อรักษาพื้นที่ป่าต้นน้ำตามจารีตประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น (๓) ให้ดำเนินการเพื่อหามาตรการลดการ ชะล้างและการพังทลายของดินในบริเวณต้นน้ำยม และลำน้ำสาขาโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดมาตรการ ดังกล่าว ๑.๔ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำยม (๑) มีการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้น้ำ ทั้งในด้านอุปโภคและบริโภค และระบบชลประทาน รวมทั้งการปรับปรุงฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติและ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ	- ส่วนราชการได้ดำเนินการแล้วตามมาตรการป้องกัน และฟื้นฟูสภาพพื้นที่ต้นน้ำให้คงสภาพนิเวศน์สมบูรณ์ ได้แก่ การฟื้นฟูพื้นที่ ต้นน้ำ การก่อสร้างฝายต้นน้ำ การปลูกหญ้าแฝก และการอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อให้กลับคืนเป็นแหล่งต้นน้ำตามธรรมชาติดั้งเดิม อย่างไรก็ตาม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายจะต้องมีการรณรงค์ เสริมสร้างทำความเข้าใจกับราษฎรให้ยุติการเผาป่า ทำไร่เลื่อนลอย รวมทั้งต้องมีการพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุน ขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง และทำการเกษตรควบคู่กันไป - ได้มีการส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนจัดตั้งกลุ่ม เพื่อรณรงค์ ส่งเสริม ทำความเข้าใจไม่ให้มีการ บุกรุกเผาป่า และล่าสัตว์ป่า รวมทั้งปลูกจิตสำนึก ดูแล บำรุงรักษาป่า ร่วมกับจังหวัดและ อบต. เพื่อใช้เป็นต้นน้ำตามแผน ปฏิบัติงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ - - เป็นการดำเนินการเพื่อลดความสูญเสียและใช้น้ำ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่า ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่ง ที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบด้านการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำได้ดำเนินการมาตลอดอย่างต่อเนื่อง โดยให้ ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล บำรุงรักษา ปรับปรุง คลองดินเป็นคลองตาดคอนกรีต ปรับปรุงวิธีการให้น้ำ ให้เหมาะสมกับชนิดของพืชหรือวิธีการทำการเกษตร เช่น การใช้ระบบสปริงเกอร์ ระบบน้ำหยด (ประชาชน เป็นผู้ดำเนินการเองในพื้นที่ของตน) สำหรับการปรับปรุง ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นให้มี ประสิทธิภาพ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหรือจังหวัด มีแผนงานการขุดลอกหนองบึงตามธรรมชาติหรือ ขุดลอกหนองน้ำ/อ่างเก็บน้ำ เพื่อเพิ่มความจุเก็บกักน้ำ อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการแก้ไข ปัญหาระยะสั้น ดังนั้น ที่ประชุมจึงเห็นว่าการแก้ไข ปัญหาสำเร็จและยั่งยืนจะต้องมีแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ให้กระจายตามลุ่มน้ำยมอย่างเหมาะสม เพื่อใช้เป็นแหล่งเก็บกัก ควบคุมน้ำต้นทุนเพื่อทำ การเกษตรและสนับสนุนภาคอื่นๆ ต่อไป ควบคู่กับ การรณรงค์ส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
(๒) มีการปรับปรุงแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำยม ในด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและบรรเทาภัยแล้ง ด้านบรรเทาน้ำท่วม ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อเป็นที่ยอมรับร่วมกัน	- ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการประสานงานกับคณะกรรมการลุ่มน้ำ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พิจารณาจัดทำแผน/ทบทวนแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามที่ประชุมยังเห็นว่าการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการทำงานร่วมกันหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาชนและการเมือง ดังนั้น ความถูกต้อง ชัดเจนของข้อมูลที่สำคัญ (เช่น สภาพปัญหา สภาพภูมิประเทศ ปริมาณน้ำฝน น้ำท่า น้ำต้นทุน ระดับกักเก็บ พื้นที่น้ำท่วม ความต้องการใช้น้ำ การใช้ประโยชน์ที่ดิน ผลกระทบ และอื่น ๆ) จะต้องมีการจัดเก็บและใช้เกณฑ์การวิเคราะห์หรือมีมุมมองในการวิเคราะห์ปัญหา การแก้ไข/กำหนดทางเลือกให้เป็นแนวทางเดียวกัน นอกจากนี้ จะต้องมีการรวบรวมข้อมูลที่สามารถใช้ร่วมกันและมีการปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันและมีความน่าเชื่อถือมากที่สุดอยู่เสมอ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูล แก้ไขปัญหาและตัดสินใจร่วมกันก็จะทำให้แผนการดำเนินการบริหารจัดการน้ำเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนมีความเข้าใจตรงกัน จะนำไปสู่การพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำยมแบบยั่งยืนได้
๒. โครงการสาธารณะที่เกี่ยวกับการสร้างแหล่งกักเก็บน้ำหรือทางน้ำไหลที่มีผลกระทบต่อประชาชน ในการสร้างแหล่งกักเก็บน้ำทุกขนาด เช่น เขื่อนฝาย เป็นต้น และทางน้ำไหล ที่มีผลกระทบต่อประชาชน ควรดำเนินการดังต่อไปนี้ ๒.๑ รัฐต้องมีหลักประกันให้แก่ชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนด้วยการจัดหาพื้นที่รองรับการย้ายถิ่นฐานของชุมชนมีการพัฒนาที่ดินพัฒนาอาชีพ มีระบบโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค – สาธารณูปการ การสาธารณสุข การศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นธรรมและมีมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างเป็นรูปธรรม	- ส่วนราชการได้ดำเนินการอยู่แล้วภายใต้กรอบกฎ-ระเบียบ พ.ร.บ.ว่าด้วยการเวนคืนฯ พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง - ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการอยู่แล้วในกระบวนการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งการจัดหาพื้นที่รองรับการย้ายถิ่นฐานของประชาชนจะเป็นหัวข้อเรื่องหนึ่งของการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการป้องกันแก้ไข โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น แนวทางเลือก ภายในกรอบของกฎ – ระเบียบ และ/หรือ มติ ครม. นอกจากนี้ หากราษฎรไม่ต้องการให้รัฐจัดหาพื้นที่รองรับการอพยพแล้ว ส่วนราชการก็จะพิจารณาเสนอ ครม. ขออนุมัติ ดำเนินการจ่ายเงินค่าชดเชยพิเศษให้ต่อไป

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒.๒ การจ่ายค่าชดเชยที่ดินและทรัพย์สินที่เหมาะสมและคุ้มค่าแก่ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ ให้คิดมูลค่าที่ดินตามราคาที่ดินที่ประมาณการว่าจะสูงขึ้นเมื่อสร้างเขื่อนเสร็จแล้ว โดยตรงก่อนและเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย ๒.๓ ต้องจัดทำแผนมวลชนสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจกับชาวบ้านในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ๒.๔ ต้องให้มีการเปิดเผยข้อมูลต่อประชาชนอย่างแท้จริงและเป็นที่ยอมรับก่อนการดำเนินการใดๆ ๒.๕ ต้องดำเนินการด้านการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในลุ่มน้ำและผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงก่อนและเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย ๒.๖ ต้องดำเนินการให้มีการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ด้านสังคมและสุขภาพ ตามขั้นตอนของกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงผลกระทบอย่างแท้จริง	- การจ่ายค่าชดเชยที่ดินและทรัพย์สิน ให้กับประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบและมติ ครม. ที่เกี่ยวกับการจัดหาที่ดิน รวมทั้ง พ.ร.บ.ว่าด้วยการเวนคืนฯ โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมแก่ผู้ได้รับผลกระทบอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม การกำหนดราคาค่าทดแทนฯ จะกำหนดโดยคณะกรรมการจัดซื้อและทดแทนทรัพย์สินที่ถูกเขตชลประทาน ซึ่งประกอบด้วย ค่าทดแทนที่ดิน ค่ารื้อย้ายอาคาร บ้านเรือน โรงสิ่งปลูกสร้าง ใช้อื่นๆ และเงินค่าต้นไม้ยืนต้น การกำหนดราคา ค่าทดแทนจะคำนึงถึงราคาซื้อขายในท้องตลาด ราคาปานกลางเพื่อเสียภาษี ราคาประเมิน จดทะเบียน สิทธิและนิติกรรม สภาพและที่ตั้งของที่ดิน เหตุผลและวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อประกอบการพิจารณาราคา ค่าชดเชย โดยประชาชนมีส่วนร่วมและเจรจาต่อรอง ดังนั้น การคิดมูลค่าที่ดินตามราคาที่ดินที่ให้ประมาณการว่าจะสูงขึ้นเมื่อสร้างเขื่อนเสร็จแล้ว ส่วนราชการมีความเห็นว่าจะต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดค่าปัจจัยต่างๆ ให้ชัดเจนเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกันทั่วประเทศ - เห็นด้วยตามข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ และกรมชลประทานได้ปรับโครงสร้าง โดยจัดตั้งสำนักงานการมีส่วนร่วมฯ มารับผิดชอบการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้เป็นไปตามกฎ-ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแสดงความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๔ ตั้งแต่ในขั้นตอนการศึกษา สำรวจ-ออกแบบ ก่อสร้าง และใช้ประโยชน์จากโครงการ อย่างไรก็ตามในที่ประชุมมีความเห็นว่าการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในลุ่มน้ำควรให้ครอบคลุมประชาชนที่อาศัยในบริเวณต้นน้ำ-ท้ายน้ำด้วย ไม่ควรเลือกเฉพาะบุคคลที่อาศัยในพื้นที่น้ำท่วม - กรมชลประทานได้หารือกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้ว ได้นำผลการศึกษาด้านสังคมและสุขภาพรวมไว้ในรายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) แล้ว โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับทราบผลกระทบและแสดงความคิดเห็น ก่อนนำรายงานการศึกษาฯ เสนอให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พิจารณาก่อนนำเสนอ ครม. ขอเปิดโครงการ

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒.๗ ให้พิจารณำทางเลือกการแก้ไขปัญหากัญและนำท่วมาแก้ไขปัญหาย่างจริงจังก่อนที่จะตัดสินใจดำเนินโครงการดังกล่าว	- กรมชลประทานเห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาและในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ นี้ ได้ทำการศึกษาทบทวนทางเลือกการแก้ไขปัญหาทกภัยและบรรเทาภัยแล้งในลุ่มน้ำยม เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจดำเนินโครงการดังนี้ ๑) การศึกษาวิเคราะห์ระบบการจัดการลุ่มน้ำยมโดยใช้กระบวนการนโยบายสาธารณะแบบบูรณาการเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา ทางเลือกการพัฒนาการประเมินผลกระทบของทางเลือก โดยภาคประชาชนและชุมชนในพื้นที่ จะมีส่วนร่วมในกระบวนการวิเคราะห์ ๒) การศึกษาความเหมาะสมและผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น โครงการพัฒนาพื้นที่พิเศษในลุ่มน้ำยมแบบบูรณาการ เพื่อทบทวนแผนการพัฒนาโครงการของหน่วยงานราชการต่างๆที่เกี่ยวข้องและเสนอแนวทางที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันของลุ่มน้ำยม รวมทั้งศึกษาความเหมาะสมและผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นของการพัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการรองรับ ช่วยเหลือประชาชนที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากโครงการตามแผนการพัฒนาแหล่งน้ำ การศึกษานี้จะดำเนินการตามนโยบายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ การดำเนินงานทั้ง ๒ โครงการนี้ จะเริ่มในปี ๒๕๕๒ เป็นต้นไป
๓. การสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ จากการศึกษาวิเคราะห์อย่างรอบคอบทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม พบว่าการก่อสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้นซึ่งเป็นเขื่อนขนาดใหญ่ภายใต้เงื่อนไขที่มีอยู่ในปัจจุบันมีผลเสียมากกว่าผลดี ซึ่งจะนำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างภาคประชาชนกับภาครัฐอย่างรุนแรง จึงขอเสนอให้หน่วยงานดำเนินการในหลักการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตามหลักกฎหมาย รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐ ด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หากจะดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไป ควรมีการวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะมีผลดีคุ้มค่าต่อการลงทุน โดยควรพิจารณาประเด็นสำคัญเพิ่มเติม ดังนี้	- ที่ประชุมเห็นว่ามีความจำเป็นต้องการแก้ไขปัญห ความแห้งแล้ง และบรรเทาอุทกภัยในลุ่มน้ำยมเนื่องจากลุ่มน้ำยมมีการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำได้ประมาณร้อยละ ๑๑ ของปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยทั้งปีทำให้ลำนํายมแห้งไม่มีน้ำเพียงพอสำหรับผลิตประปาในทางกลับกันพอถึงฤดูฝนปริมาณน้ำกลับมีระดับสูงสร้างความเสียหายให้กับพื้นที่ในเขตจังหวัดสุโขทัย พิจิตร นครสวรรค์ และในอนาคตจะมีผลกระทบมาถึงจังหวัดอ่างทอง สิงห์บุรี และพระนครศรีอยุธยา ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้กรมโยธาธิการและผังเมืองมีความเห็นเช่นเดียวกับกรมชลประทานว่า โครงการแก่งเสือเต้นเป็นโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำขนาดใหญ่เป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำคัญสนับสนุนการประกอบกิจการด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การค้าบริการ

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	และการท่องเที่ยว รวมทั้งยกระดับมาตรฐานการดำรงชีพของชุมชนเพื่อให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียได้เห็นถึงประโยชน์ในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันประเทศ เห็นควรเร่งรัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมจัดทำแผนงานสนับสนุนโครงการดังกล่าว เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช มีความเห็นว่า โครงการแก่งเสือเต้นเป็นโครงการขนาดใหญ่ที่ส่งผลกระทบทั้งในแง่บวกและลบต่อทั้งทรัพยากรและราษฎรในพื้นที่ ผลกระทบในแง่ลบได้แก่ การที่รัฐต้องสูญเสียพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งประกอบด้วยไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ เช่น ไม้สัก มะค่า ประดู่ แดง ชิงชัน เป็นต้น ซึ่งหากประเมินมูลค่าในทางเศรษฐศาสตร์จะคิดเป็นมูลค่าสูง นอกจากนี้พื้นที่ดังกล่าวยังมีสัตว์ป่าชนิดที่อยู่ในสถานะถูกคุกคาม (Vulnerable) สัตว์หายาก เฉพาะถิ่น (Endemic Species) ที่ได้รับผลกระทบและความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในระดับระบบนิเวศ ชนิดพันธุ์ และพันธุกรรมที่มีอาจประเมินค่าได้ ผลกระทบทางด้านบวก ได้แก่ การบรรเทาปัญหาอุทกภัยซ้ำซาก การกักเก็บน้ำไว้เพื่อระบบชลประทาน ทำให้ราษฎรสามารถวางแผนการเพาะปลูก เพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้ ทำให้สังคมรากหญ้าเกิดความเข้มแข็ง อย่างไรก็ตามสิ่งที่รัฐต้องพิจารณาคือ การสูญเสียทรัพยากรในพื้นที่คุ้มค่าหรือไม่กับผลประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมและในส่วนของผู้ราษฎรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนได้รับการแก้ไขปัญหาในเรื่องที่อยู่ ที่ทำกิน สวัสดิการต่างๆ เพียงพอและยุติธรรมหรือไม่ หากปัญหาต่างๆ ได้รับการแก้ไขเป็นที่พึงพอใจทุกฝ่าย ก็อาจพิจารณาดำเนินโครงการอย่างละเอียดรอบคอบต่อไป นอกจากนี้ มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า การก่อสร้างเขื่อนขนาดใหญ่จะต้องมีการตัดสินใจอย่างเด็ดขาด ตัวอย่างในอดีต มีโครงการขนาดใหญ่หลายโครงการในตอนแรกมีการคัดค้าน ต่อต้าน แต่เมื่อสร้างแล้วและได้ใช้ประโยชน์ ประชาชนก็ภูมิใจ ดังนั้น ข้อมูลที่ใช้ประกอบการตัดสินใจต้องมีความถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน รวมถึงต้องมีมาตรการแก้ไขปัญหาหรือผลกระทบฯ ที่ชัดเจน

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓.๑ การลดความสูงของระดับสันเขื่อนและระดับกักเก็บในระดับที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ระบบนิเวศน์และทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่น้อยที่สุด ๓.๒ การพิจารณาก่อสร้างเขื่อนขนาดเล็กหรือฝายกั้นลำน้ำยมเพิ่มขึ้นให้มีระยะห่างจากจุดที่วางแผนสร้างเขื่อนไว้แต่เดิมอย่างเหมาะสมกับสภาพของแต่ละพื้นที่ เพื่อช่วยรองรับน้ำจากการลดความสูงระดับสันเขื่อนแก่งเสือเต้นลง	- ปัจจุบันกรมชลประทานอยู่ระหว่างศึกษา ดังนี้ ๑) โครงการศึกษาวิเคราะห์ระบบการจัดการลุ่มน้ำยม โดยใช้กระบวนการนโยบายสาธารณะแบบบูรณาการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของลุ่มน้ำ สภาพปัญหาทางเลือกการพัฒนาของพื้นที่และโครงการต่าง ๆ จนถึงการประเมินผลกระทบของทางเลือกให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการ SEA และการดำเนินการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) โดยทุกขั้นตอนของการวิเคราะห์ภาคีที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะภาคประชาชนและชุมชนในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการวิเคราะห์ระบบการจัดการลุ่มน้ำยม เพื่อนำไปสู่การบูรณาการและพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป ระยะเวลาการศึกษา ๖๐๐ วัน ปัจจุบัน เสนอเรื่องให้สำนักงบประมาณพิจารณาราคาค่าจ้าง ๒) โครงการศึกษาความเหมาะสมและผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น โครงการพัฒนาพื้นที่พิเศษในลุ่มน้ำยมแบบบูรณาการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อทบทวนแผนการพัฒนาโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและเสนอแนวทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ของลุ่มน้ำในปัจจุบัน ศึกษาความเหมาะสมและผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นของการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการจัดการการรองรับการช่วยเหลือและการให้บริการต่อประชาชนที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ศึกษาวางแผนโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางที่มีลำดับความสำคัญ ทั้งนี้ การศึกษาจะดำเนินการประชาสัมพันธ์ มวลชนสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม ตามนัยของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ระยะเวลาการศึกษา ๓๖๐ วัน คาดว่าจะเริ่มเข้าปฏิบัติงานได้ในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๒ นี้ - กรมชลประทานได้ดำเนินการแล้ว แต่เนื่องจากสภาพภูมิประเทศของลำน้ำยมตอนบนเป็นที่ลาดเชิงเขา การก่อสร้างฝายแต่ละแห่งจะเก็บกักน้ำได้ในปริมาณน้อย ไม่สามารถบริหารจัดการน้ำให้เกิดผลสำเร็จได้อีกทั้งในฤดูฝน อาคารเหล่านี้จะขวางทางระบายน้ำทำให้น้ำท่วมล้นตลิ่งเป็นปัญหาตามมาภายหลังได้การพิจารณาจึงต้องเลือกจุดที่เหมาะสม ซึ่งมีจำนวนจำกัด

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓.๓ การจัดหาพื้นที่สร้างอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีปริมาณมากพอที่จะรองรับปริมาณน้ำท่า และน้ำต้นทุนของแต่ละลุ่มน้ำสาขาท้ายเขื่อน	- ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการประสานแผนงานร่วมกับคณะกรรมการลุ่มน้ำอยู่แล้ว สำหรับกรมชลประทานมีแผนดำเนินการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำขนาดกลางไว้ตามลุ่มน้ำสาขาย่อยประมาณ ๓๒ แห่ง มีความจุรวมทั้งสิ้นประมาณ ๕๗๙ ล้านลูกบาศก์เมตร ขณะนี้ได้ดำเนินการไปแล้ว ๘ แห่ง คงเหลือดำเนินการอีกประมาณ ๒๔ แห่ง ถึงแม้ว่าจะดำเนินการครบทั้ง ๓๒ แห่งแล้ว ก็ยังไม่สามารถที่จะใช้เป็นเครื่องมือบริหารจัดการน้ำได้เพียงพอ อีกทั้งการก่อสร้างโครงการขนาดกลางแต่ละแห่งมีระยะเวลาการเตรียมงานและการก่อสร้างรวมแล้ว ๕ - ๑๐ ปี ประกอบกับ วงเงินงบประมาณมีจำกัด และการดำเนินการก็มีอุปสรรคด้านการขออนุญาตใช้พื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ใช้เวลายาวนานมากกว่า ๓ ปี ดังนั้น หากจะดำเนินการให้ครบทั้ง ๓๒ แห่ง จะต้องใช้ไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปีขึ้นไป ในขณะที่การดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดใหญ่จะใช้ประโยชน์ครอบคลุมพื้นที่ที่มีปัญหาได้อย่างกว้างขวางและใช้เวลาก่อสร้างไม่เกิน ๑๐ ปี ก็จะได้รับผลประโยชน์จากโครงการที่คุ้มค่าและรวดเร็วกว่า

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ ว่า

๑. รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. รับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงยุติธรรม สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

/กรมพัฒนาที่ดิน ...

กรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมโยธาธิการ
และผังเมือง กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี กรมอุตุนิยมวิทยา กรมพัฒนาพลังงาน
ทดแทน สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริม
การปกครองส่วนท้องถิ่น

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- 2 ก.ค. 2552

ร.ต.ร. 2 ก.ค. 2552
ผอ.สวค. 2 ก.ค. 2552
ผอ.กลุ่ม 2 ก.ค. 2552
จวค. 2 ก.ค. 2552
ผู้พิมพ์ 2 ก.ค. 2552